

et denique Vicarii perpetui possunt agere pro iuribus concernentibus suam Vicariam absque alio mandato, cum habeant verum titulum, ita probat text. in dicta Clem. 1. de offic. Vicary. Et text. ubi notant Card. Ant. de Burr. Abb. & Felin. in cap. 9. Perpetuus de fid. instrum. Goffred. loco citato. n. 9. & Host. d. n. 6. Unde Vicarius perpetuus petendo decimas, & iura parochialia habet suam intentionem fundatam de iure communi Rota decis. 5. alias 542. de offic. Vicary in antiquo. &

30 Vicarii perpetui pro iuribus suae Vicariae constituere possunt procuratorem ad agendum; quod quidem non possunt Vicarii temporales, ut post alios tenet Vitalinus in d. Clem. 1. n. 4. 1. & idem in Clem. Ceterum, de sepulch. n. 4. addit Vicarius perpetuus agat pro aliquibus iuribus suae Vicariae, si in libello vocet se rectorem ecclesiae, non nocere, quia intelligitur id ex iure populi illius ecclesiae, & sic illo respectu potest dici Rector ecclesiae, subdens se ita in facti contingencia obtrivisse in curia, & dicit Petrus Rebut. in tractat. congrua portio. n. 110 & 112. sive vocetur Vicarius, sive Curatus, sive Rector non esse curandum.

32 Haec autem omnia & alia similia quae disposita sunt circa Vicarios perpetuos non habent locum in temporalibus, glof. verbo Perpetuis in d. Clem. 1. de officio Vicary: ubi Abb. n. 10. siquidem huiusmodi Vicarii temporales, & ad nutum amovibiles, de quibus in cap. Pervenit, il secundo, de appellat. & in cap. Cum ex eo, de election. lib. 6. nullum habent titulum, nec animarum curam dicuntur habere, ita probat text. iuncta glof. in verbo Perpetuis, in cap. Constitutus, de filiis Presbyterorum, & in extravag. Execrabilis, §. Quantum autem, cum glof. in verbo Temporales Vicarios, de preben. glo. in c. Si pauper, in verb. Effet eod. tit. lib. 6. Faciunt notata per glo. in Clem. Undam, §. Deinde in verbo impendant, de sepultura, & per Gemin. conf. 86. incip. in causa.

Ex quibus differentiis planè constat multò fructuosius consultum esse ecclesiis, & curis animarum per institutionem Vicariorum perpetuorum, quam per deputationem amovibilium, ut colligitur ex d. extravag. Execrabilis de preben. in princ. ibi divinus cultus minuitur, hospitalitas in ipsi beneficiis debita non servatur, & dum non sunt sui in unaquaque regione rectores, ecclesiarum detrahatur commodis, & honoris, quae carentes defensorum auxilio in iuribus suis, & libertatibus multipliciter collabuntur, & ruinis parent aedificia, quae magnificentia exortur ex decessorum, & quod amarius est dolendum animarum cura negligitur, & vitiorem sensibus fomentum periculose praebetur.

34 Suadet nono ex cap. Praecipimus, 21. dist. ubi Innocentius II. (Praecipimus inquitne conductiis Presbyteris ecclesia committatur: sed unaquaque ecclesia cui facultas suppetat proprium habeat sacerdotem.) Ad idem text. in cap. Extravag. Qui vero, de preb. cap. 1. de Cappell. Monachorum lib. 6. Item in Concilio habito in Alemania sub Conrado Episcopo Cardinali Portuensi, & sanctae Rufinae Legato Apostolico, cap. 12. tom. 3. Conciliorum. Quia enormis quaedam consuetudo in quibusdam Alemaniarum partibus contra Canonicas sanctiones inolevit, ut imponantur in ecclesiis conductiis Sacerdotes, Vica-

rii temporales, ne id fiat de cetero auctoritate Legationis qua fungimur, omnibus modis inhibemus, ut cum Vicariis poni debet, & potest, perpetuo instituantur, idque assensu, & auctoritate dioecesei: Hec ibi. Unde Rota decis. 21. alias 331. n. 2. in novu, efficaciter probat longe melius deserviri ecclesiae per proprium Rectorem, quam per vicarium temporalem.

Suadet decimò quae ratio, qua moti fuerunt Pontifices, & Concilium Tridentinum in locis superius citatis ad statuendum, ut in parochialibus unitis perpetui Vicarii constituantur, militat etiam in nostro casu, ut constat ex supra dictis: ergo idem jus statuendum est. Inter corporalia, de translat. Episcopi, cum vulg. Rota decis. 21. n. 2. de preben. in novu. Imò ut plurimum Parochiae ecclesiarum Cathedralium, & Collegatarum sunt ampliores ergo longe periculosius est ut ibi serviant Vicarii mercenarii, cap. Praecipimus, 16. quaf. 1. cap. 3. & cap. ultimo, cum ibi not. de Ecclesi. adificando. Quod tenet in Opusculo de vita & regimine Episcopi, art. 34. ad finem.

Suadet undecimò, quia huiusmodi Mercenarii cum ut plurimum pauperes sint facile contentantur à Parochianis, nec possunt ministerium suum exercere, ut par est iuxta praecceptum Apostoli ad Titum 2. Loquere, & exhortare, & argue cum omni imperio, nemo te contemnat. Unde Gregorius in Pastoralis cap. 15. agens de Praelatis animarum curam habentibus, (Sapè, inquit improvidi, humani gratiam amittere formidantes loqui libere recta pertimescunt, in hoc jam non Pastores, sed mercenarii, quia lupo oves vorant, ipsi silent assimilati, canibus mutis, non valentibus latrare.)

35 Suadet ultimò, quia in omnibus Urbis ecclesiis Patriarchalibus, & collegiatis, quibus cura animarum immunitur, constituta sunt Vicarii perpetui, quod quidem in maximam ecclesiarum utilitatem, & animarum profectum, & cultus divini augmentum evasisse palam est. Unde congruum est ut ecclesiis inferiores ad illarum exemplum instituantur, arguente, cap. De his, 12. dist. dist.

Nec supradictis obstat quod cum multi Canonici ejusdem Capituli sint viri docti, & graves aptius, & solertius poterunt invigilare circa animarum curam, & gregi prodelle quam quilibet Vicarius, etiam perpetuus, arg. c. Prudentia, de off. de leg. nam ad hoc responderetur, imò, ut supra in principio probavimus, ratione communitatis potius curam negligi. Unde Soro lib. 9. de iustitia, & iure qu. 4. art. 3. ad finem, sic ait (Utrum congruat sacerdotia cum curis animarum Monasteriis annecti: nam ex una parte videntur Monachi solertius, ac vigilantius posse gregi prospicere: ex altera vero propinquius Evangelio videri, ut propriis Parochis sit in sua parochia qui cum suis subditis convertetur, & denique consiliis, ope, & elemosynarum largitate juvet, cum tamen Monachi non nisi per Vicarium rem administrare possint) & certe haec ratio apud me semper invaluit.

Minus etiam obstat quod in terminis videtur tenere Ant. de Butrio conf. 51. n. 6. vers. Item etiam hoc.

Deni-

Denique non obstat, quòd ex hoc interrogaretur praedictum in Capitulo, & nihil cum praedictio alterius sit faciendum, cap. Cum olim, de Conf. cum similibus: nam ad hoc primo responderetur, leve esse praedictum quod Capitulis ex hoc inferri possit: nam ex stipendio, quod assignari consuevit Vicariis temporalibus, saltem addendo quod modicum, poterit constitui portio ipsi Vicariis perpetuis, & ex hoc melius, ac securius poterunt suas conscientias exonerare, & se eximere à molestiis, quae occasione frequentis mutationis Vicariorum contingere solent.

37 Secundo responderetur, cum damnum sit minimum non esse in consideratione, ut dicit glof. in dicto capitulo. Cum olim, & nihilominus etiam si esset considerabile damnum particulare, utilitas tamen publica ecclesiae praefenda est. Textus iuncta glof. in verbo, Praefenda, est in cap. Scia, 7. quaf. 1. in omni enim dispositione intelligitur excepta publica utilitas, leg. libemus nullam, & ibi Bald. C. De sacros. Eccles. 1. Si quis in gravi, ad Sillanian. Salicet in l. 2. C. De Noxal. Gambar. lib. 7. de offic. & potestate Leg. de Later. num. 194. Utilitas autem publica consistit in factis, & Sacerdotibus, cap. In publicum, 1. dist. dist.

**DE OFFICIO, ET POTESTATE
Iudicis Delegati.**

Cap. Sanè, il secundo.

S V M M A R I V M.

- 1 Delegatus Papa in causa sibi commissa jurisdictionem habet super Ordinarium, & quomocumque maiorem.
- 2 Persona una diversis respectibus potest esse superior, & inferior.
- 3 Delegatus Papa potest procedere etiam contra Episcopum, qui in causa est delegatus contumax, aut rebellis extiterit. & num. 15.
- 4 Inferior aliquando jurisdictionem habet in suam superiorem, etiam potest in eum animadvertere.
- 5 Delegatus à Sede Apostolica gerit vices Papae.
- 6 Interdictio non supponi potest tota civitate, vel dioecesi ob contumaciam Episcopi. & num. sequ. usque ad num. 15.
- 7 Civitas, vel Dioecesis pertinet ad jurisdictionem Episcopi in spiritualibus. & num. 14.
- 8 Non tamen dicitur propria ipsius Episcopi. Contrarium num. 14.
- 9 Interdicti potest contra ob delictum Domini, vel Regni. & num. 13.
- 10 Regnum ob delictum Regis, & terra feudalis ob delictum vassalli.
- 11 Interdictum est pena spiritualis.
- 12 Transitus est sacerdotis in libentibus symbolum.
- 13 Episcopus dicitur Officialis communis.
- 15 Delegatus Apostolicus potest procedere contra Episcopum rebellem, aut contumacem etiam per censuras Ecclesiasticas.
- 16 Debet tamen in his deferre dignitati Pontificali, & servare ordinem hic de sacrum. & num. 38.
- 17 Conservatores Regularium non possunt procedere

per censuras contra Episcopos, & alios superiores. & num. 37.

- 18 Angelopolitani Episcopi in Indis Occidentalibus cum Societate IESV contraversa super confessionibus, predicatione, & conservato. um jurisdictione referunt. & num. 41.
- Examinatur num. 19. & sequ. usque ad num. 40. Deciditur in Congregatione ad hoc deputata, & decisio à Sanctissimo confirmatur. num. 40. & sequ. usque in finem.
- 19 An Episcopus praecipere possit sibi subditum ne alienent praedia Regularibus privilegiatis, nisi referatur Ecclesiae decimari.
- 20 Decimalia praedia alienari prohibentur sub conditione de non solvendis decimis: tenet tamen alienatio, sed conditio vitatur.
- 21 Locatio praediorum decimatum in eos qui ex consuetudine non solvunt decimas, est prohibita.
- 22 Societatis IESV, & aliorum Ordinum Regularium audire non possunt confessiones per sonarum sacularium sine approbatione Episcopi dioecesei. & num. 42. & num. 54. & 55.
- 23 Nec predicare in Ecclesiis sui Ordinis non potest Episcopi benedictione, nec in alijs Ecclesijs sine eius licentia, nec in Ecclesijs etiam sui Ordinis ipso contradicente.
- Non tamen possunt ab Episcopo prohiberi per censuras, & alias penas, nec si contrafecerint, in vitiis Concilii ab Episcopo, sed à ius Superioribus sunt puniendi. num. 25.
- Secus ex Bulla Gregorii XV. num. 27. & num. 43. & 55.
- 24 Episcopi sunt executores decretorum Concilii Tridentini, non tamen contra excommunicatos, nisi in casibus, in quibus haec facultas specialiter eis attribuitur, & num. 46.
- 26 Conservatores dicuntur contra notorias injurias servatores.
- 28 Confessarius omnibus unitis Conventibus Episcopus simul adimere non potest facultatem audiendi confessiones secularium Sac. Congregatione inconsulta.
- 29 Quod locum non habet in Episcopis Indiarum, quibus tamen ab hac generali suspensione abstinendum est, nisi gravissima subsistente causa, & num. 64.
- 30 Confessarius Regularis liberè à se proprio examine approbatus Episcopus suscipere non potest sine nova causa, eaque ad confessiones pertinet. & num. 65.
- 31 Injuriam non infert qui iure publico utitur.
- 32 In Conservatorem an eligi possit prior Conventualis. & num. seq.
- 33 Prior Conventualis dicitur habere dignitatem in Ecclesia Collegiata.
- 34 Dissolutores Ordinum Praedicatorum nullam habent dignitatem Ecclesiasticam, nec possunt esse Conservatores.
- 35 Conservatores ultra unam diocem aliquos à sine diocem eorum trahere non possunt.
- 36 Et privilegium de tribus dietis, quod habet Societas IESV à Gregorio XIII. sublatum est per Constitutionem Gregorii XV.
- 38 Conservatores in censuris contra Episcopos servando deferre debent dignitati Pontificali, nec incipere ab excommunicatione.
- 39 Si tamen incipiant, exco munitatio tenet, sed male faciunt.

- 44 Regularibus etiam Societatis Iesu, qui non docent se obtinuisse approbationem, seu licentiam Episcopi pro confessionibus audiendis, & verbi Dei predicacione, potest Episcopus per censuras precipere, ut ab his abstineant. & num. 56.
- 45 Nec ob eam causam licet Regularibus quasi a manifestis iniurijs ad Conservatores recurrere.
- 46 Conservatores eligere non licet ex eorum Episcopus in iungat Regularibus observantiam alicuius decreti Concilij Tridentini in illis casibus, in quibus exempti subiacentur iurisdictioni, & correctioni Episcopi.
- 47 Idem si Episcopus in predictis casibus contra Regulares procedat iuris ordine servato.
- 48 Regularibus asserentibus se habere privilegia, &c. non tenetur Ordinarius fidem adhibere absque integrali illorum exhibitione.
- 49 Privilegiolorum verba si sint obsequia, & ambigua, pro interpretatione ad eundem est Papa, nec licet in Indijs recurrere ad Metropolitanum, vel vicinorem Episcopum, aut Conservatores.
- 50 Constitutio Gregorij XV. de Conservatoribus aque afficit Religiosos Societatis Iesu, & atque aliorum Ordinum, eorumque privilegia ad illius terminos sunt redacta.
- 51 Regulares in causis civilibus coram Ordinario loci sunt conveniendi, si Conservatores infra tempus prescriptum in Constitutione Gregorij XV. non elegerint, &c.
- 52 Regulares in causis coram suis Conservatoribus tenentur cavere non de iudicio sibi, & iudicatum solvendo.
- 53 Ad Conservatores recurrere non licet, si Episcopi coram iudice competenti iura Ecclesiarum suscipiant, & immoderate Regularium acquisitiones veraciter, ac modeste referant.
- 54 Regulares etiam Societatis Iesu in una diocesi approbati ad confessiones personarum secularium audiendas, non possunt eas audire in alia diocesi sine approbatione Episcopi diocesani.
- 55 Regularibus audientibus confessiones secularium, vel predicantibus sine licentia Episcopi, &c. potest Episcopus administrationem sacramenti Penitentiae, & predicacionem interdicare.
- 57 Regulares insurgentes maledicti contra Episcopum cum populi scandalo, an, & quando ab Episcopo puniri possunt.
- 58 Conservatores tenentur ante exercitium suae iurisdictionis exhibere sive electionis documentum coram Ordinario sub pena nullitatis actuum.
- 59 Regulares si uti voluerint privilegia contra iurisdictionem Episcopi, tenentur coram eo illa exhibere.
- 60 Societatis Iesu pradia rustica, opificina, & domus seculares, in quibus unus, vel duo Religiosi degant, non gaudent privilegio Collegiorum.
- 61 Regularibus non potest Episcopus prohibere, ne illicita negotia exercent, sed si in his deliquerint notari. & cum populi scandalo, servandam Concilium Tridentinum, cap. 14. sess. 25. de regulari.
- 62 Societatis Iesu Religiosi familiaribus dependentibus in eorum opificina, & domibus secularibus sacramenta hic enumerata administrare non possunt, &c.
- 63 Nec in diocesi Angelopolitana vasa sacra, altaria, & similia consecrare.
- 64 Constitutio Pij V. super administratione Sacra-

- mentarum in Indijs non est revocata, sed non suffragatur, nisi in locis, ubi non sunt Paroeci.
- 67 In Regularibus inobedientes in confessionibus audiendis, & predicacione verbi Dei potest Episcopus per censuras procedere non in vim Concilij Tridentini, sed in vim Bullae Gregorij XV.
- 68 Licentiam audiendi confessiones, & predicandi potest Episcopus concedere etiam per litteras missivas, vel oretenus.
- 69 Societatis Iesu privilegium eligendi Conservatores, an suffragetur ubi non sunt iudices Synodales.
- 70 Conservatores Societatis Iesu possunt compescere Vicarios Generales Episcoporum a manifestis iniurijs, & violentijs, etiam censuras, & panis Ecclesiasticis.

SANE, il secondo. Delegatus Papae in causa sibi commissa iurisdictionem habet super Ordinarium, & quemcumque majorem. Hoc dicit in Summa, Joan. Andr. Bald. Bellam. Butr. Cardin. Anchar. Imol. Abb. Joan. de Anan. Felin. & Decius. Didividit ut per eos.

2 Nota primò ibi, Superior est, & maior, secundum Abbatem hic num. 3. Diversis respectibus posse unam, & eandem personam esse imperiorem, & inferiorem. Nam si Papa delegat causam, v. g. Praepolito Senensi contra Archiepiscopum Senen. Praepolito est major Archiepiscopo respectu illius causae, ut hic in littera, & tamen in reliquis est minor, cum sit Archiepiscopo subditus, & adde Hostient. in cap. Cum Canonico, num. 1. de censuris, ubi ait, Episcopum diversis respectibus esse dominum & subditum. Item Baldum idem dicentem in cap. Cum inferior, num. 1. in fin. de major. & obedien. per text. in l. Sed si hac, §. Si liberta, ff. De in jus vocand. cum similibus, ut per Titraquell. in tract. de nobilitate, cap. 28. num. 17. dixi in c. Postulata, num. 14. infra de concess. preben.

3 Secundo nota ibi, si Episcopus, iudicem delegatum posse procedere etiam contra Episcopum, qui in causa ei delegata contumax, aut rebellis extiterit, scilicet non obediendo in his quae ad causam pertinent, vel ipsius iurisdictionem impediendo, ut cap. 1. c. Significasti. & c. Si quando, supra eodem, secundum Joan. Andr. hic num. 4. & Abbatem eodem num. Et sic nota casum, in quo inferior habet iurisdictionem in suum Superiorem, & potest in eum animadvertere, ut per Abbatem num. 3. Etigna rationem in textu expressam, nempe quia Delegatus à Sede Apostolica gerit vicem Papae, & ideo est sicut & ipse Papa honorandus, & reverendus in eo, in quo vicem ipsius gerit, cap. final. 90. dist. 17, cap. 1. 94. dist. 1. l. Ipsi Prator. ff. De offic. eius, cui mandata est iurisdic. & patet in cap. Cum olim Magister, circa princip. infra eodem, secundum Hostient. hic in princ. in ver. Vices nostras, & Abb. in 1. nota.

4 Tercio nota ibi, aut etiam terram illius, ob contumaciam Episcopi iudicem Delegatum posse interdicare totam terram illius iurisdictioni subiectam, ut hic est expressum.

Et ex hoc notabiliter inferitur, ut tota civitas vel diocesis possit subijci generali interdicto

- ob contumaciam Episcopi, prout ex hac littera deducunt Tancredus, & Bernardus in glos. ultima; quia negari non potest, quin tota civitas, vel diocesis pertineat ad iurisdictionem Episcopi in spiritualibus, cap. Cum Episcopus, de offic. ordin. lib. 6.
- 7 Sed Vincentius intellexit hunc textum de terra pertinentem ad mentem Episcopi; alias nisi sic pertineat, non debet ex facto Episcopi subijci interdictum, secundum eum. Et hanc opinionem Vincentij sequuntur Card. Barbat. & Abb. hic n. 7. qui pro illa ponderat litteram huius textus ibi: Terra illius. Nam civitas non est Episcopi, licet ibi habeat iurisdictionem spirituales, sed dicitur Domini temporalis, cap. 1. de postul. Pralar. juxta glos. in ver. Terram propriam. Ponderat etiam verbum, specialiter, hic possum in fine textus, quod innuit hanc litteram esse intelligendam de terra specialiter pertinente ad iurisdictionem Episcopi, id est, in qua Episcopus habet iurisdictionem temporalem.
- 9 Verum Hostientis hic num. 4. generaliter dicit hunc textum loqui qualitercumque Episcopus contumax fuerit & rebellis, cum propter delictum domini sui terra interdicitur, ut hic, & in c. P. & G. infra eodem, in c. Ex rescripto, de iure iur. & in cap. Non est veritas, infra de sponsal. Unde Archid. in cap. Si sententia, num. 3. de sentent. excommunic. lib. 6. dicit per hoc Hostientem accedere opinionem Tancredi, quod propter contumaciam Episcopi civitas ipsius possit subijci interdicto: & hae opinio ibi placet ipsi Archidiacono, qui pro ea inducit textum in d. c. Si sententia, & eam sequuntur Gemin. ibi in §. Caserum, col. 2. vers. Quero an propter contumaciam Episcopi, & Franc. num. 1. eamque probant, & communem esse attestantur Felinus hic nu. 2. & Decius nu. 26. & seqq.
- 10 Quae etiam videtur de iure verior: nam pro peccatis Regis regnum interdicitur dicit. c. Non est robur, de sponsal. civitas pro peccatis Domini, aut Rectoris, dicit cap. Si sententia, de sentent. excommunic. lib. 6. Terra feudalis propter delictum vasalli, ut determinat Calder. inter c. de Eccles. interdict. in 2. membr. quest. 17. & assignari non potest iusticiens ratio diveritatis, cur non item interdicti possit civitas pro peccatis Episcopi. Quinimo interdictum poni potest ob delictum eius, qui iurisdictionem habet temporalem; à fortiori ob delictum Episcopi, qui spirituales habet iurisdictionem, qua interdictum est. Quia spiritualis, cap. Quare, de ver. signific. in qua spiritualitate terra interdicta Episcopi non recognoscit; & in habentibus symbolum facilius est transitus. l. Cum Aquilana, ff. De tranfact. Praeterea Episcopus dicitur officialis communis, ut per Anchar. conf. 340. Pro themate, num. 1. & licet dicitur potest Rector civitatis; ideoque in eo verificatur quod dicitur in dicit. cap. Si sententia, ibi, Domini, vel Rectoris, de sent. excomm. lib. 6. Ac de iure pro communi opinione videtur textus hic in illis verbis: Terram illius, scilicet Episcopi; nam intellectus Vincentij nimis restringit hanc litteram. Nec obstat ponderatio Abbatis: quia etiam ratione iurisdictionis spiritualis civitas, vel diocesis dicitur propria ipsius Episcopi. Ad quod allego textum in cap. Romana, in princ. ibi, Ac civitatem, & dice-

- 14 celim propriam de censu. lib. 6. Praefertim quia post verba: Terram illius, immediate subiectur: quae ad iurisdictionem suam pertinet. Quae verba proprie verificantur etiam in iurisdictione spirituali, Clement. 1. in princ. cum glossa in ver. Iurisdictionem, de for. com. pet. Nec obstat ad verbum, specialiter, ponderatum per Abbatem, quia referri potest ad interdictum, quod specialiter ponatur, punctando post verbum, pertinet, ut bene hic per Decium num. 27. vers. Et non obstat.
- 15 Ultimo nota ex posteriori parte textus, Delegatum Apostolicum posse procedere contra Episcopum rebellem, aut contumacem etiam per censuras ecclesiasticas, prout de interdicto est casus hic; & de alijs censuris in cap. 2. infra eodem lib. 6. Ita tamen ut in his promulgandis dignitati Pontificali reverenter deferatur, & primò interdicitur ei ingressus ecclesiae, vel Sacerdotale officium: deinde ab officio suspendatur; & subsequenter aggraventur censurae ecclesiasticae contra eum; id est, sententia excommunicationis, quae primò ferri non debet, nisi aliud fuerit nimia contumacia prorogata, ut dicitur in d. c. 2. puta quia iurata, vel contumeliosa verba profert in iudicem, cap. Dilatus, infra de pen. & notat glos. ultimam d. c. 2.
- 17 QUERO, Quid in Conservatoribus, qui à Sede Apostolica aliquibus conceduntur, ut eos tueantur a manifestis iniurijs, & violentijs iuxta c. 1. & c. final. de offic. Deleg. lib. 6. num. quid procedere valeant per censuras ecclesiasticas contra Episcopos, & alios Superiores.
- 18 Hic casus non ita pridem contigit in Indijs Occidentalibus inter Episcopum Angelorum, seu de la Puebla, & Clericos Societatis Iesu: nam cum provisor Episcopi publicis edictis intimeret mandasset Rectoribus Collegiorum S. Spiritus, & S. Ildefonsi ipsos Societatis in civitate Angelopolitana, ut infra diem naturalem exhiberent Episcopo omnes licentias, quas habent Religiosi commorantes in dictis Collegijs audiendi confessiones personarum secularium, & verbum Dei predicandi, & interim ab ipsis confessionibus, & predicacione abtinerent: Provincialis ejusdem Societatis, qui tunc degabat in civitate Mexicana de his admonitus, pretendens plures iniurias Societati illas fuisse in huiusmodi edictis, nominavit duos Conservatores ex Ordine Praedicatorum, qui sic nominati suis edictis praecerperunt Episcopo, & Provisorio, ut decreta ab ipsis, ut praeterire, edita revocarent, sub pena bis mille aureorum quoad Episcopum, & excommunicationis quoad Provorem. Quum ob causam ab eodem Provore Conservatores dimittati fuerunt incidisse in excommunicationem Bullae Coenae Domini, & ipsi vicium Episcopum, equique Provorem excommunicatos declarant.
- Re ab Episcopo ad Sanctissimum DN delatà, ac processu transmissa, Sanctissimus mandavit has controversias citru in Congregatione ad hoc specialiter deputata, ut infra num. 40.
- 19 Discordiarum origo fuit Edictum quo Ordinarius Angelopolitanus in executionem Concilij Moguntini relati in cap. Si quis laicus, vel Clericus, l. 6. qu. 1. & Lateranensis sub Innoc. III. in cap. in aliquibus, de decimo, praecipit seculari-

bus sub pena excommunicationis latae sententiae, ut in alienationibus, quas facerent in Regularibus exemptis, referrentur decimas Cathedrali ecclesiae. Hac fuit Petra scandali, ut episcopus suis litteris ad Sanctissimum scripsit testatur.

- 20 Ceterum d. c. *Si quis laicus*, minimè interdicit, ne bona alienentur Regularibus exemptis, nec precipit, ut in huiusmodi alienationibus decimae referrentur ecclesijs: sed tantum inhibet, ne pradia decimalia alienentur sub conditione, vel pacto de non solvendis decimis; & ideo teneat alienatio, sed conditio, vel pactum vitiat, ut ibi notant gl'of. Archid. & Turrecr.
- 21 Similiter d. c. *In aliquibus*, non prohibet, quin fiant alienationes in personas exemptas: sed solum ne pradia decimalia locentur ijs, qui decimas non solvebant secundum ritus suos, & de more, id est, ex prava consuetudine, ut ibi per Hostient. in princ. in ver. de more. Ar Societas Jesu in sua exemptione à decimis pradiabus non innititur pactis in alienatione appositis, nec prava consuetudini, sed tantum privilegij A polio-licis.

- 22 Quod verò ad alia edicta circa Sacramentum Penitentiae, & praedicationem verbi Dei, manifestum est Regularibus etiam Societatis Jesu non posse audire confessiones personarum secularium sine approbatione Episcopi, ut in Concilio Tridentino cap. 15. sess. 23. & in Brevi san. mem. Urbani VIII. incipien. *Cum sic accepimus*, in Bullar. tom. 4. pag. 418 edito ex voto sacrae Congregationis Episcoporum, & Regularium, quo revocantur indulta omnia audiendi secularium confessiones absque Ordinarij examine, & approbatione quibusvis Regularibus concessa, etiam Societatis Jesu, & ex Auctoribus ipsius Societatis censent Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 18. sect. 7. dub. 3. Gabriel, Vasquez tom. 4. in 3. part. quest. 93. lib. 4. & alij complures. Similiter manifestum est praedictos Religiosos non posse predicare in ecclesijs sui Ordinis non petita episcopi benedictione, nec in alijs ecclesijs sine ipsius licentia, ut in cap. 2. sess. 5. nec in ecclesijs etiam sui Ordinis ipso contradicente, ut in cap. 4. sess. 24.

- 24 Verum etsi Episcopi Decretorum Tridentini Concilij sint executores, non tamen illa exequi possunt contra exemptos, nisi in casibus, in quibus hac facultas specialiter eis attribuitur, quod factum non legitur in praedictis Decretis & Bulla Pij IV. *Benedictus Deus*, in §. *Mandamus autem*, dum precipit episcopis, ut decreta ipsius Concilij in suis ecclesijs, civitatibus, & diecebus observent, & observari faciant, addit illa verba: *à subditis quisque suis*, quales non sunt Regularibus exempti. Quinimo Concilium in dict. cap. 2. sess. 5. posteaquam inhibuit, ne Regularibus praedicent non petita benedictione, vel non obtenta licentia episcopi, immediate subiunxit: si verò, quod abijt, Praedicator errores, aut scandala disseminaverit in populum, episcopus ei praedicationem interdicit. Sed si haeres praedicaverit, contra eum secundum juris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat tamquam Sedis Apostolicae Delegatus. Unde patet quantà circumspicione processerint Patres Concilij in non violandis exem-

ptorum privilegij, cum noluerit quoad hoc eos subijcere coerectioni episcopi, nisi in praedictis duobus casibus, & tunc auctoritate tantum delegata. Ideoque S. Congregatio Cardinalium ejusdem Concilij interpretum consulta: & Regularibus absque episcopi approbatione personarum secularium confessiones audire praesumentes ab ipso episcopo iure puniri queant: die nona Maij 1577. respondit, non posse puniri ab episcopo, sed tantum à suis Superioribus Regularibus. Et in causa Hieracen. die 14. Decembris 1613. censuit in ecclesijs suorum Ordinum Praedicatores debere prius se episcopo praesentare, ab eoque petere benedictionem: si verò in alijs ecclesijs praedicare voluerint, etiam licentiam habere teneri. Nullo autem modo episcopo contradicente praedicare debere. Ceterum non posse ab episcopo prohiberi per censuras, atque alias poenas, quemadmodum si contrafecerint non ab episcopo, sed à suis Superioribus Regularibus esse puniendos.

Quamobrem in vim Concilij Tridentini minimè potuisset Ordinarius Angelopolitanus prohibere sub excommunicationis latae sententiae poena Religiosis Societatis Jesu, qui non docuerunt se huiusmodi approbationem ac licentiam obtinuisse, ut à confessionibus audiendis, & praedicatione verbi Dei abstinere, & ab hac manifesta injuria & violentia licuisset eis ad remedium Conservatorum confugere, ut cap. 1. & fin. de offic. Deleg. lib. 6. Dicuntur enim Conservatores contra notorias injurias servatores, ut inquit Archid. in d. c. 1. num. 1. Tabiena in ver. *Conservator*, in princ.

- 25 Sed postea supervenit Constitutio Gregorij XV. *Inscrutabili Dei providentia*, compilata in sacra Congregatione Concilij, quae tribuit facultatem episcopo tanquam Sedis Apostolicae Delegato coerecendi, ac puniendi etiam per censuras ecclesiasticas Regulares delinquentes in administratione alicujus Sacramenti, & verbum Dei praedicantes, non petita, vel habita episcopi benedictione, aut ipso contradicente: & quamvis hac Constitutio dicitur fuisse suspensa in Hispania per Breve sancti. mechi. Urbani VIII. transmissum ad D. Cardinalem Sachettum tunc temporis ibi Nuncium Apostolicum: de hoc tamen non liquet authenticè, & Constitutio Gregorij dicitur recepta in Indijs, etiam ex ordine Regio. Unde non videtur ambigendum, quin Episcopus Angelorum in vim hujus Constitutionis poterit sub censuris prohibere Patribus Societatis, ne confessiones secularium audiant, aut verbum Dei praedicarent absque sua approbatione ac licentia.

- 28 Neque obstat quòd ex decreto S. Congregationis Episcoporum, & Regularium edito die 20. Novembris 1615. Episcopus non poterit duobus integris Collegijs simul adimere facultatem audiendi secularium confessiones ipsa Congregatione inconsulta: etenim decretum hoc ex intentionis defectu non videtur extendi ad remotissimas Indiarum partes, ad textum in cap. *Cum longe*, 63. dist. 6. Ac praeterea hoc casu Ordinarius non ademit facultatem audiendi confessiones, sed tantum prohibuit, ne illas audirent Religiosi, qui approbationem non obtinissent; iustiq; ut vel ostenderent, vel peterent licen-

licentias, quas promptè se daturum obtulit, ut in processu. Et ex hoc tollitur etiam aliud obiectum, quod episcopus ex decreto ipsius Congregationis non poterit suspendere Confessarios à se liberè approbato sine nova causa, eaque ad confessiones pertinente. Quoniam Ordinarius hoc casu non suspendit confessarios jam approbato, sed tantum inhibuit ne confessiones audirent non approbati. Atque ita videtur solum executioni demandasse decretum Concilij in vim facultatis sibi attributae in praedicta Bulla Gregorij XV. & hoc posito nullam fecit injuriam, quia is, qui iure publico utitur, non dicitur injuria facienda causa hoc fecisse; juris enim executio non habet injuriam, dicit textus in l. *Injuriarum*, la prima, ff. *De injurijs*, & consequenter non videtur licuisse Patribus Societatis ob eam causam quasi à manifestis injurijs conservatores eligere.

- 32 Quibus accedit quòd ex duabus conservatoribus electis alter fuit Prior Conventus S. Dominici: nam etsi ubi non sunt iudices Synodales, ut in diecesi Angelorum, possint eligi Conservatores habentes dignitatem in Collegiata Ecclesia ad praescriptum d. cap. *Finalis*, de offic. Deleg. lib. 6. ut sacra Congregatio Concilij declaravit; & Prior Conventus dicatur habere dignitatem in Ecclesia Collegiata, ideoque possit esse non modo iudex Delegatus, ut est text. in Clem. 2. de rescript. & notat. Felin. post alios in c. *Cum olim*, num. 1. de major. & obedien. Sed etiam conservator, ut in d. Clem. 2. firmant glossa in ver. *Delegatus*, Imol. num. 30. & Vital. num. 37. Tabiena in ver. *Conservator*, §. 2. Tamen non desunt qui oppositum sentiant, ut Antonius de Burr. relatus per Imol. loco citato, & novissime Thomas Sanchez in *Decalogo*, tom. 2. lib. 6. cap. 13. num. 79. Item querente Archiepiscopo Turritano, An Regularis unius Conventus, monasterij, vel domus aliquem Priorem, seu Guardianum, vel quemvis alium quavis dignitate Regulari fulgentem in suum Conservatorem eligere vel deputare possint: sacra Congregatio Cardinalium negotijs Regularium praepositorum non posse respondit, *Roma 16. Octobris 1617.*

- 34 Sed quidquid sit in Priore, alter electus in Conservatorem fuit dissimulor Provinciae ejusdem Ordinis S. Dominici pro Capitulo Generali, qui nullam habet dignitatem ecclesiasticam, ejusque auctoritas ultra decem dies non extenditur, ut in Constitutionibus Ordinis dist. 2. cap. 9. littera G. & §. 7. Ideoque in Conservatorem eligi non potuit, ut in d. cap. *Finalis*, de offic. Deleg. lib. 6. Licet gesta forte sustineri possent ex persona alterius legitimi Conservatoris, si ambo fuissent deputati in solidum, ut c. *Cum plures*, eodem tit. & lib. vel cum clausula *Quodsi non omnes*, &c. ut cap. *Sessitatus*, de rescript. licet sit argumentum contra, in cap. *Massana*, supra de elect.

- 35 Amplius ex Constitutione Bonifacij VIII. in praedicta cap. *Finalis* statutum est ut Conservatores ultra unam dietam aliquos à sine diecessum eorum trahere non praesumant. Illi autem Conservatores processerunt in civitate Mexicana contra Episcopum Angelorum, cujus diecesis fines distare dicuntur à Mexico per duode-

cim leucas, & sic ultra unam dietam. Et quamvis in suo edicto asserant, se hoc fecisse in vim Constitutionis Gregorij XIII. quae extendit facultatem Conservatorum ad tres dietas: tamen hac Constitutio sublata est per Bullam posteriori Gregorij XV. de Conservatoribus, §. 11. ubi Gregorius innovat praedictam Constitutionem Bonifacij VIII. in omnibus, quae sunt Constitutioni non adversantur, & contrarijs privilegij derogat.

- 37 Ad extremum excefferunt isti Conservatores etiam in ordine procedendi; quia etsi generaliter Conservatores Regularium possint uti censuris, etiam contra episcopos, tam de jure communi, ut est textus in cap. 2. de offic. Deleg. lib. 6. quam hoc casu ex memoratis litteris Gregorij XIII. in §. 3. & sacra Congregatio Concilij in Compilationone Bullae Gregorij XV. de Conservatoribus noluerit eis hanc facultatem adimere; tamen in his deferendum est dignitati Pontificali, & servandus ordo praescriptus in d. cap. 2. Ipsi autem ab initio excommunicaverunt episcopum. Et quamvis excommunicatio ex hoc capite non sit nulla, quia ille textus procedit de honestate: tamen, ut ibi ait glossa, ipsi non bene fecerunt.

Placeret tamen aliquod temperamentum ad pacem componendam, & posset moneri episcopus, ut erga Societatem, quae in ecclesia Dei fructus tam uberes indies profert, paterno se gerat affectu, eamque sicut pristinae benevolentiae restimat. Et Pater Generalis similiter posset injungere Religiosis illis, ut se humiliter episcopo, eique, ut par est, honorem ac reverentiam exhibeant.

- 40 In sacra Congregatione super his controversijs semel atque iterum habita, nempe die 6. & 16. Aprilis anno 1648. cui interfuerunt S. R. E. Cardinales Spada, Sacchettus, Ginettus, Carpineus, Franciottus, & ex Praelatis Fameus Archiepiscopus Patracen. Maraldus, Paulutus, & Ego, editae fuerunt quamplures resolutiones postea confirmatae à Sanctissimo Domino Nostro per litteras in forma Brevis, quarum tenorem hic inferendum duxi ad communem utilitatem, cum sint de rebus admodum gravibus, & exemplaribus.

INNOCENTIUS PAPA DECIMUS
Ad futuram rei memoriam.

- 41 CUM sicut accepimus, aliqua fuerint ortae differentiae inter Venerab. Frat. Joannem Episcopum Angelopolitanum, sive Populi Sanctorum Angelorum in Indijs Occidentalibus ex una, & dilectos filios Clericos Regulares Societatis Jesu partibus ex altera, de, & super munere praedicationis Verbi Dei in proprijs eorumdem Clericorum Regularium, petita solum episcopi benedictione ** quam in alienis ecclesijs petita, & obtenta ab eodem episcopo diecesano licentia exercendi, nec non super confessionibus laicorum audiendis pravo examine, sive approbatione ejusdem episcopi diecesani, quae dicti Clerici Regulares in vim privilegiorum praedictae Societatis Apostolicae auctoritate concessorum sibi proprio jure licere praetendebant; & desuper in partibus fuerit ventum ad plures actus

actus judiciales, & pro parte Clericorum Regularium hujusmodi ad electionem Conservatorum privilegiorum hujusmodi: Nobisque tam dicti Joannis Episcopi, quam eorundem Clericorum Regularium nomine pro sopiendis & differentis hujusmodi quædam dubia decisionem differentiarum præfatarum, nec non jurisdictionem Ordinarium in exemptos, & ipsorum Clericorum Regularium exemptionem à jurisdictione Ordinarij concernentia fuerint proposita, ad quæ ambæ partes responderi, & quid desuper observandum sit auctoritate nostrâ Apostolica statui & stabiliri desiderabant. Nos, qui omnium fidelium, & præsertim ecclesiasticorum quieti libenter incumbimus, differentias prædictas, totumque negotium particulatim Congregatione aliquorum Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & Dilectorum filiorum Romanæ Curie Prælatorum examini commisimus, qui auditis sæpius Procuratoribus prædicti Joannis Episcopi, nec non Procuratore Generali Societatis prædictæ negotio maturè discusso omnibus dubijs, & petitionibus hinc inde propositis responderunt prout sequitur, videlicet:

42. Sacra Congregatio à Sanctissimo D. Nostro deputata super controversijs vententibus inter Episcopum Angelorum in Indijs Occidentibus, & Religiosos Societatis Jesu, sæpius auditis Procuratoribus ab eodem Episcopo ad Urbem ablegatis, nec non ipsius Societatis Procuratore Generali, negotioque accuratè discusso censuit prædictos Religiosos nequaquam posse in Civitate, & Diocesi Angelopolitana personarum secularium confessiones audire sine approbatione Episcopi diocesani, nec verbum Dei prædicare in ecclesijs sui Ordinis, non peti à ipsius benedictione; nec in alijs ecclesijs sine ejus licentia, nec in ecclesijs etiam sui Ordinis ipso contradicente; & contravenientes ab Episcopo tanquam à Apollitico Delegato coerceri, & puniri posse etiam censuris ecclesiasticis in vim Constitutionis sanctæ mem. Gregorij XV. quæ incipit: *Inscrutabili Dei Providentiâ*, ac proinde memoratis Religiosis, qui hujusmodi approbationem, & licentiam se obtinuisse non docuerunt, potuisse Episcopum, seu ejus Generalem Vicarium præcipere sub pena excommunicationis lætæ sententiæ, ut à Confessionibus audiendis, & verbis Dei prædicatione abstinere; Nec ob eam causam licuisse dictis Religiosis quasi à manifestis injurijs & violentijs eligere Conservatores, eosque, ut præfertur, electos in Episcopum, epusque Vicarium Generalem indebitè, ac nulliter excommunicationem fulminasse. Ceterum Congregatio ferò in Domino hortatur, ac monet Episcopum, ut Christianæ mansuetudinis memor, erga Societatem Jesu, quæ laudabili suo Instituto in Ecclesia Dei tam fructuose laboravit, ac sine intermissione laborat, paterno se gerat affectu, tamque in regimine ecclesiæ suæ perutilem adiutricem agnoscens, benignè foveat, ac pristina suæ benevolentie restituat, quemadmodum S. Congregatio ipsum futurum confidit, si bene certo pollicetur, cum ejus zelum, pietatem, ac Pastorem sollicitudinem competenter habeat. Datum Romæ die 26. Aprilis 1648.

Et præmissorum occasione pro parte prædicti Joannis Episcopi, nec non Religiosorum Societatis Jesu in eadem Congregatione proposita fuerint diversa dubia de mandato Sanctissimi resolvenda, quæ quidem S. Congregatio, sæpius auditis, ut in præmissis ab eodem Episcopo ad Urbem missis, nec non Procuratore Generali ipsius Societatis, negotioque maturè perpenso ad singula dubia ab utraque parte proposita respondit ordine quo sequitur.

46. Primò, An in casu, quo Episcopus præcipiat decreta aliqua Concilij Tridentini à Regularibus observari, & executioni mandari, Regulares quicumque etiam Societatis Jesu sub prætextu quòd hujusmodi præcepta infringant sua privilegia, possint eligere Conservatores: Congregatio respondit, si Episcopus præcipiat Regularibus etiam Societatis Jesu, ut decreta aliqua Concilij Tridentini observent, ac exequantur in illis casibus, in quibus per ipsum Concilium, vel Constitutiones Apostolicas Regulares exempti subiciuntur jurisdictioni, & correctioni Episcopi, minime licere ipsis Regularibus ob eam causam Conservatores eligere.
47. Secundo, An quando Ordinarij procedit, Juris ordine servato adversus Regulares exemptos in casibus, in quibus per Concilium Tridentinum, vel Constitutiones Apostolicas ipsi subiciuntur, possint Conservatores judices assignare. Resp. ut ad proximum, non posse.
48. Tercio, An Regularibus etiam Societatis Jesu asserentibus se habere privilegia, quominus obediant Episcopo in executione mandatorum juris communis, Concilij Tridentini, & Constitutionum Apostolicarum, Ordinarij debeant ipsi adhibere fidem absque exhibitione hujusmodi privilegiorum. Resp. Ordinarios non debere hujusmodi asserctioni fidem adhibere absque integrali privilegiorum exhibitione.
49. Quarto, An in casu, quo Regulares quicumque etiam Societatis Jesu, exhibent aliqua privilegia, & Ordinarij judicent eam non suffragari casu, de quo agitur, & ad rem non facere, Regulares præfati possint ac debeant provocare ad Summum Pontificem, vel in partibus Indiarum remotissimis ad Metropolitanum, sive Ordinarium viciniorum, vel potius possint hoc casu eligere judices Conservatores: Respondit, si verba privilegiorum sunt obscura, & ambigua, non licere recurrere ad Metropolitanum, vel viciniorum Episcopum, nec Conservatores eligere, sed ad Summum Pontificem pro interpretatione esse adendum.
- Quintò, utrum Constitutio felic. record. Gregor. XV. circa Conservatores Regularium publicata anno 1621. cum declarationibus Eminentiſsimorum S. Congregationis Concilij interpretum desuper editis æque afficiat & comprehendat Religiosos Societatis Jesu, ac reliquos Regulares, ita ut omnia alia præfata Societatis privilegia fuerint reducta ad terminos dictæ Constitutionis, & sic in posterum debeant ab ijs eligi Conservatores juxta formam, & tenorem præscriptæ Constitutionis. Respondit hujusmodi Constitutione cum declarationibus, ut præfertur, editis æque afficere Religiosos Societatis Jesu, atque aliorum Ordinum, & Conservatores ad illius præscriptum esse eligendos

non obstantibus quibusvis privilegijs; quippe quæ omnia sunt reducta ad terminos ipsius Constitutionis.

51. Sextò, An Regulares prædicti gravati ære alieno, vel ad rationiam, vel testamentorum executores possint conveniri coram Ordinario, si Conservatores non nominaverint intra tempus habile ab Ordinario præscriptum: Resp. Regulares in causis præfatis coram Ordinario loci esse conveniendos, si ad præscriptam Constitutionis san. mem. Gregorij XV. Conservatores non elegerint, ipsi que electionis documentum intra præfinitum tempus in actis curiæ ipsius Ordinarij non exhibuerint, ac dimiserint.
52. Septimo, An dicti Regulares Conservatores, sive ad jura, sive ad privilegia tuenda assumptes teneantur ante exercitium commissionis præstare cautionem coram Ordinario, sive alio giudice competente de iudicio sibi, & iudicatum solvendo, casu quo in lite, seu causa succubuerint. Resp. Non teneri.
53. An quando Episcopi jure, vel decimas Cathedralium adversus Regulares prædictos dote sua spoliantes Ecclesias coram giudice competentituentur, librosque, memorialia, & allegationes producant, jus Ecclesiarum Cathedralium exprimentes, & acquisitiones Religiosorum, aliaque id genus adnumerantes, hujusmodi scriptorum occasione possunt Regulares nominare Conservatores prædentes injuriam sibi inferri in referendo immoderatas acquisitiones; Resp. Si Episcopi pro tuendis juribus Cathedralium Ecclesiarum coram giudice competente hujusmodi scripta producant, & regularium immoderatas acquisitiones veraciter, & modeste referant, non licere ob eam causam ad Conservatores recurrere.
54. Nondò, Utrum Regularis quicumque etiam Societatis Jesu possit administrare Sacramentum penitentiae secularibus absque licentia Episcopi diocesani, etiam si in alia diocesi ab Episcopo approbatus sit: Respondit Regulares etiam Societatis Jesu in una diocesi ab Episcopo approbatus ad confessiones personarum secularium audiendas nequaquam posse in alia diocesi hujusmodi confessiones audire sine approbatione Episcopi diocesani.
55. Decimo, An Episcopus contra dictos Regulares audientes in sua diocesi confessiones secularium absque approbatione, vel concionatoribus absque licentia Episcopi intra, & extra proprias Ecclesias, possit procedere, eos à talibus ministerijs removendo sive præceptis, & alijs juris remedijs coercendo: Respondit eisdem Regularibus, qui confessiones personarum secularium audiunt sine approbatione Episcopi loci, vel prædicant in Ecclesijs sui Ordinis, non peti illius benedictionem, aut in alijs Ecclesijs absque ipsius licentia, vel in Ecclesijs etiam sui Ordinis ipso contradicente, posse Episcopum in vim Constitutionis felic. record. Gregor. XV. quæ incipit *Inscrutabili Dei Providentiâ*, tanquam Sedes Apostolicæ Delegatum administrationem sacramenti Penitentiae, ac munus prædicationis interdiceret, eosque juris remedijs coercere, & punire.
56. Undecimo, An quando Episcopo constat dictas licentias obtentas non fuisse, ipse possit præcipere

ut donec licentiam intra præscriptum tempus exhibeat, à tali ministerio ablineat; & an requirendus sit per Episcopum pro his exhibendis Provincialis in alia diocesi, vel longissime existens, vel ipsi Regulares Confessarij, vel eorum Superiores ejusdem diocesis, in qua prædicta exercentur: Resp. Possit Episcopus sic præcipere, nec pro hujusmodi licentijs requirendum esse Provinciale, sed satis esse ipsos Religiosos requirere, aut eorum Superiores in diocesi Episcopi existentes.

57. Duodecimo, An si contingat, ut aliqui prædictorum Regularium insurgat contra Episcopum in propria diocesi male dictis, scripto, vel dicto, populum scandalizando, possit ab Episcopo puniri, & qua animadversione, & quid, si hujusmodi delinquens transiverit ad aliam diocesim, hoc casu servandum sit; & qua pena puniendus sit Regularis qui commorans in una diocesi, spargat famulos libellos contra Ordinarium alterius diocesis: Respondit. Si Regularis intra claustra degens extra ea in casibus in dubio expressis ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante teneri Superiorem Regularem infra tempus ab eo præfigendum severe illum punire, ac de punitione Episcopum certiorum facere; alioquin sic delinquentem ab Episcopo puniri posse ad præscriptum Concilij Tridentini, cap. 14. *sess. 25. de Regularibus*, quod si delinquens ad aliam diocesim migraverit, servandum esse quod præcipitur in Constitut. san. mem. Clem. VIII. Incipit *Suscipit numeratio*.
58. Decimo tertio, An Conservatores nominati, & electi à Regularibus præscriptis ante exercitium suæ jurisdictionis teneantur electionis authenticum documentum exhibere coram Ordinario sub pena nullitatis actuum: Respondit utique teneri.
59. Decimo quarto, An privilegia, quæ sunt contra jurisdictionem Ordinarij, & quibus gaudent, & gaudere prædunt Regulares præfati, debeant Episcopis notificari, seu insinuari: Respondit, Regulares teneri hujusmodi privilegia Episcopo exhibere, si eis uti voluerint.
60. Decimo quinto, An prædicia rusticæ, metallorum fodinæ, sacchari opificinæ à Regularibus Societatis, vel alijs possessa, vel aliz domus seculares, in quibus videlicet unus, vel duo Regulares tantum commorantur, gaudeant privilegio Collegiorum, seu Conventuum: Respondit non gaudere.
61. Decimo sexto, utrum Regulares præscripti apothecas quarumcumque mercium, macellæ, & similia, præsertim prope Collegia, seu Conventus exercentes possint ab Ordinario sub censuris inhiberi hujusmodi exercent: Respondit non posse Episcopum hæc prohibere Regularibus exemptis; sed si in præmissis ita notorie delinquant extra claustra, ut populo scandalo sint, servandum esse quod dictum est supra in responsione ad duodecimum.
62. Decimo septimo, utrum Regulares etiam Jesuitæ in suis prædijs, opificinis, aliisque suis domibus secularibus sitis intra limites Parochialium ad se spectantium possint administrare sacramenta Baptismatis solemnium, Matrimonij, Extremæ unctionis, & Eucharistiæ in festo Paschatis famulis mercenarijs, rusticis, sive alijs

id genus hominibus secularibus absque Ordinarii vel Parochi licentia: Respondit non posse.

63 Decimo octavo, utrum Patres Societatis in civitate, & diocesi Angelorum possint consecrare vasa sacra, altaria, & similia, in quibus unctio requiritur. Respondit idem non posse. Pro parte vero Religiosorum Societatis Jesu proposita fuerunt infrascripta dubia.

64 Primo, An Episcopi in partibus Indiarum possint ex integro totum unum monasterium, vel Collegium ab audiendis confessionibus suspendere: Respondit Episcopos Indiarum posse quidem omnibus simul unius Monasterij, vel Collegij Confessarios adimere facultatem audiendi Confessiones personarum secularium etiam inconsulta sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium negotijs proposita, cum decretum ab ea editum sub die 20. Novembris 1617. ex intentionis defectu, & convenientia morali non extendatur ad regiones illas tam longe ab Urbe distitas. Verum ab hac generali suspensione, quæ vix sine scandalo, & animarum pernicie contingere potest, abstinendum esse Episcopis, nisi gravissima subsistente causa, super quo S. Congregatio illorum conscientias graviter voluit esse oneratas.

65 Secundo, An Episcopus Regularem pro Confessionibus semel approbatum sine nova causa suspendere possit ab ipsis Confessionibus audiendis: Respondit Regulares alias liberè ab Episcopo prævio examine approbatos ad audiendas confessiones personarum secularium ab eodem Episcopo suspendi non posse sine nova causa, eaque ad confessiones ipsas pertinente.

66 Tertio, An Bulla Pij V. 34. in ordine, tom. 2. Bullarii concessa instante, & supplicante Serenissimo Rege Catholico non ad petitionem Regularium sit revocata in Bullis Summorum Pontificum, in quibus exemptiones Regularium mitigantur. Respondit agendum cum Sanctissimo, an velit declarare Bullam non esse revocatam, illam tamen non suffragari, nisi in locis, ubi est defectus Parochorum.

67 Quarto, An Episcopus possit cum censuris procedere contra Regulares exemptos, si inobedientes fuerint in confessionibus audiendis, vel prædicatione Verbi Dei, & hoc an vigore Concilij Tridentini, vel per quem Canonem: Respondit posse procedere non quidem in vim Concilij Tridentini, sed in vim Constitutionis Gregorij XV. quæ incipit, Inscrutabili Dei Providentia.

68 Quinto, An licentia audiendi confessiones, & prædicandi ab Episcopo per litteras missivas, au solum per litteras patentes Cancellariæ concedi possit: Respondit posse concedi etiam per litteras missivas si ita Episcopo videbitur.

69 Sexto, An talis licentia ore tenus sine scripturis concedi possit: Respondit ut ad proximum.

Septimo, An facultas eligendi conservatores concessa Societati à Greg. XIII. suffragetur illis in locis, in quibus non ad sunt iudices Synodales: Respondit privilegium Gregorij XIII. suffragari quoad, ut Societas non teneatur ex illis eligere Conservatores, dummodo tamen in reliquis servetur forma Constitutionis Greg. XV. hac de re edita.

Octavo, An Conservatores Societatis Vica-

rios Generales Episcoporum auctoritate Apostolica per sententias, censuras, & penas ecclesiasticas compellere possint virtute Bullæ Greg. XIII. incipiens, *Aequum reputamus*. Datum ultima Februarij 1573. Respondit posse à manifestis injuriis, & violentis eos compellere etiam censuris, & penis ecclesiasticis. Datum Roma die 16. Aprilis 1648. Quapropter ut præmissa firmius subsistant, & inviolabiliter observentur. Nobis pro parte Joannis Episcopi hujusmodi fuit humiliter supplicatum, ut illa auctoritate Apostolica confirmare de benignitate Apostolica dignemur. Nos igitur dicti Joannis Episcopi votis hac in re annuere, illumque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eundem Joannem Episcopum à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum presentium dumtaxat consequentiarum serie absolven. & absolutum fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati præinserta responsa, seu resolutiones auctoritate prædicta tenore presentium confirmamus, & approbamus, illique Apostolicæ firmitatis vim, & robur adjicimus, & inviolabiliter observari mandamus, salva tamen semper in præmissis auctoritate dicte Congregationis, Decretentes sic, & non aliter in præmissis per quoscunque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane si quid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Apostolicis, ac Universalibus, Provincialibusq; & Synodalibus Conciliis editis generalibus, & specialibus constitutionibus, & ordinationibus, nec non Ecclesiæ Angelopolitanz, ac Societatis prædictæ etiam juramento confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & litteris Apostolicis eidem Ecclesiæ, & Societati sub quibuscunque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, ac decretis etiam irritantibus, etiam motu proprio, ac etiam consistorialiter, & aliis quomodolibet in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specificæ, expressæ, & individualis, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus plenè, & sufficienter expressis habent. Illis aliis in suo robore permanentibus ad effectum præmissorum specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscunque. Datum Roma apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die 14. Maij 1648. Pontificatus nostri anno 4.

DE OFFICIO DELEGATI.

Cap. Ex parte.

S Y M M A R I U M.

- 1 Impetrans dignitatem in Ecclesia primò vacaturam præfertur secundo impetranti certam dignitatem ipsius Ecclesiæ cum vacaret.
- 2 Successio immediata transversalium in beneficijs à jure non improbat.
- 3 Nepos de iure potest obtinere beneficium vacans per resignationem avunculi.
- 4 Et quid post Constitutionem Pij V. num. 8.
- 5 Filius etiam legitimus non potest immediate succedere in beneficio patris.
- 6 Idem in nepote ex filio, & alijs descendentijs.
- 7 Successio hæreditaria in collateralibus non consideratur.
- 8 Dignitates etiam seculares non debent pluribus de eadem domo successive deferri.
- 9 Beneficia per resignationem vacantia hodie ab Episcopo conferri non possunt eius, aut resignantium consanguineis, vel familiaribus.
- 10 Idem in vacantibus per dimissionem ob alterius incomparabilis affectionem.
- 11 Literæ secundæ de prioribus mentionem non facientes sunt subreptitiæ, ubi amba super eodem beneficio reflectuntur.
- 12 Clausula, antefertur, facti de posteriore priorum.
- 13 Est odiosa, strictè intelligenda.
- 14 Resignatio facta in manibus Ordinarij eo pacto, ut beneficium certe persone conferatur, est simoniaca.
- 15 Vitium tamen purgatur si Papa quæritas intercedat.
- 16 Simoniaca an si resignatio facta ex intentione, ut beneficium conferatur nepoti, vel alteri.
- 17 Canonico, qui principaliter interest divinis pro denario, committit simoniam mentalem. Et n. 20.
- 18 Simoniaca quædam sunt quia prohibita, quædam prohibita quia simoniaca.
- 19 Simoniaca an inducat sola voluntas in his, quæ simoniaca sunt quia prohibita. Et num. seqq.
- 20 Simonia mentalis resignationem, aut collationem non inficit, nec obligat ad beneficium dimittendum.
- 21 Votarium mentaliter ad restitutionem rei accepta ultra sortem.
- 22 Simonia mentalis inducitur sola voluntate, & proposito quoad Deum, licet non quoad Ecclesiam.
- 23 Papa potest involvi simonia in prohibitijs, quia simoniaca, non autem in simoniacijs quia prohibitijs.
- 24 Beneficium vendere an sit prohibitum quia simoniacum. Et quid de exactione annuatim, remissivè.

EX PARTE. I. primo. Si primus impetravit primam dignitatem in Ecclesia vacaturam, secundus impetravit certam dignitatem ipsius Ecclesiæ cum vacaret, & illa postea vacat, primo non secundo

debetur: Hoc dicit. Primò ponitur partis questio. Secundo provisio, ibi, *Quoniam*.

Nota primò successio nem immediatam collateralium, seu transversalium in beneficijs à jure non improbari: nam ut hic vides nepos obtinuit beneficium vacans per resignationem avunculi. Idem habetur in cap. 2. de arbit. & in c. accedens, de accusat. Unde collige aliam esse causam filiorum, & descendentium, aliam collateralium: nam filius etiam legitimus non potest immediatè succedere in beneficio patris, c. Ad extrinsecas, de fil. Presbyter. Et idem in nepote ex filio, & alijs descendentijs, quorum est jus succedendi, ut in iustura, de hered. qualit. & differ. §. suum, & tenet gl. l. in d. cap. Ad extrinsecas, Gulielm. de Benedic. in repet. c. Raynurus, in ver. Et uxorem, num. 6. 3. detestament. & Rebuff. post alios in Praxi benefic. in tit. de dispensat. super defectu natalium, num. 25. Quidquid contra scripserint Moderni in d. c. Ad extrinsecas, ut ibi dixi num. 1. At fecus est in collateralibus, quia in his non consideratur successio hæreditaria, quam in Ecclesia Dei sacri Canonis detellantur, cap. Extrinsecas, eod. tit. & ita per hanc decretalem concludit glossa præallegata, Joann. Andr. hic in ver. Avunculus, num. 3. Anton de Butr. num. 9. Cardin. in r. opposicione, Anchar. in 2. notab. Abb. num. 1. in 3. notab. & Dec. nu. 6. Ceterum quamvis hoc negari possit, tamen non decet, ut notat Abb. per illum textum in c. Venerabilem, numero 15. in penult. notab. supra de elect. ubi notabiliter concludit non solum beneficia ecclesiastica, sed etiam dignitates seculares non debere pluribus de eadem domo successive deferri, ne videantur delata ex successione. (Ad quod inquit non advertunt nonnulli improbi laici, qui in perpetuum instant ut beneficium aliquod non exeat de familia eorum allegantes antiquitatem pro causa. Dicunt enim: jamdiu illud beneficium semper fuit collatum alicui de domo eorum: nam hæc sola allegatio debet esse sufficiens ad impediendum collationem alicui de domo fremda: nam si istud debet servari in dignitatibus secularibus fortius in ecclesiasticis.) Hæc ille, quem sequitur Dec. hic num. 6.

Adverte tamen quia quod spectat ad ordinarios collatores, hæc differentia inter descendentes, & transversales hodie procedit tantum in beneficijs vacantibus per obitum, secus verò in vacantibus per resignationem: nam ex Constitutione Pij V. quæ incipit. Quanta ecclesia Dei incommoda, in §. Ceterum, prohibentur Episcopi beneficia in eorum manibus resignata suis aut resignantium consanguineis affinitibus, vel familiaribus conferre. Atque ita quantumcumque resignatio sit libera, non solum filij, & descendentes, quibus oblat jus commune, sed etiam transversales prohibentur obtinere beneficium resignantis. An autem prædicta constitutio vendicet sibi locum in Parochialibus per dimissionem vacantibus ob alterius Parochialis affectionem: Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum meo tempore resolvit affirmativè, de quo articulo scripsi plenè in c. Non sine, inf. de arbit.

Secundò notab. nulla de prioribus facta mentione. Secundas litteras de primis mentionem

non facientes, ubi ambz specificè super eodem beneficio reseruetur, esse ipso iure nullas, tanquam inreptitas, ut hic per Butr. num. 2. in 1. notab. & Abb. num. 3. Ratio est, quia non est verisimile, ut Papa voluerit pro secundo rescribere in primum iudicium primi, ut patet ex littera ibi, si memores fuissetis. Quandoque tamen in litteris apponitur clausula, anteferri, ut in c. Auditorate, de concess. prebend. lib. 6. Sed tunc præfertur secundus, quia constat de intentione Papæ volentis primò præiudicare, c. Quorumdam, eod. tit. & lib. Oldrad. conf. 136. Quod ex productis in 2. vers. Et quamvis, Cardin. hic in 1. notab. Huiusmodi enim clausula facit de posteriore priorum. Agidius Bellamera conf. 33. num. 20. vers. Tertio hoc probatur. Dicit tamen Cardin. ubi supra, hanc clausulam non habere multum honestatis. Eamque odiosam esse, & repugnantem iuri, & ideo restringendam quantum fieri potest scripserunt Oldrad. conf. 198. n. 3. ver. Tertio clausula anteferri, & Bellameta de conf. 33. num. 22. vers. Alibi clausula.

13 Ubi nota ibi omnino dimittere, cum q. i. vult licet beneficio suo renunciare, non possit in pactum deducere, ut beneficium certe persone conferatur, sed debere pure, ac libere resignare in manibus Superioris, alioquin si hoc in pactum deduceret, resignatio esset nulla, & simoniaca, cap. Talia, 8. quest. 3. c. Veniens, de testib. Et tenet hic glossa 1. & 2. dum exponit ver. Omnino, id est sine aliqua pactione, conditione, vel modo. Innocentius in ver. Omnino, Hostien. ante num. 1. in ead. ver. Joan. Andr. num. 9. in gl. ibi, conditione, Abb. num. 4. & reliqui omnes. Idem firmat Innocent. in c. Tua nos, in ver. Culpabiles, de simonia, & post eum Hostien. ibi ad finem, & Cardin. in 1. quest. Alios complures cumulat Redoan. in tract. de simonia, part. 2. cap. 10. Hæc tamen species simoniæ non est prohibita iure divino, sed ex Constitutione Ecclesiæ tantum secundum Innocentium & omnes in d. c. Tuas, & in cap. fin. de simonia, & ideo vitium pugatur, si Papæ auctoritas intercedat, ut in cap. Nisi, iuncta glossa in ver. Ex iniuste, de prebend. in c. Quæsitum, de verum permiss. de cap. eod. tit. lib. 6. Hostien. & Henr. Boich. in c. 1. Ne Præl. vices suas, Joan. Andr. in cap. 1. de simonia Redoan. in tract. de simonia, part. 2. c. 12. Cassad. decis. 2. de simonia.

15 An autem resignans beneficium in manibus Ordinarii ea intentione, ut certæ persone conferatur, simoniam committat, si hoc tacite, vel expresse non deducat in pactum; glossa 2. hic, & Hostien. num. 1. tenent non committere. Idem determinat Innocentius & Hostien. in cap. fin. de simonia, ubi Cardin. dicit nullam simoniam committere resignantem beneficium ea intentione, ut detur nepoti, vel alteri, nulla de hoc facta conventionem, sequitur Felin. in cap. Ad audientiam, il. secundo, de rescript. & Redoan. de simonia, part. 1. cap. 25. num. 3. Sed circa hoc vide quod scripsi in c. Tua nos, ad finem, de simonia, & quod dicam infra, num. 18. & 21. Item vide Hostien. in c. Olim, de verborum significat. ubi firmat, Canonicum, qui divinis officis interest principaliter pro denario, quamvis veram simoniam non committat, cum nulla expressa pactione intercedat; graviter tamen peccare, & committere simoniam mentalem, Cujus dictum

sequitur gl. in c. Anno, in ver. Rescribit, in fine, de Cler. non resid. lib. 6. & idem firmat Archid. in cap. Olim, 43. qu. 1. Cardin. in Clem. 1. in c. notab. de celebr. Missarum, Jo. de Anan. in c. Sitam, in 1. notab. de simonia, Abb. hic num. 4. in fine, & Felin. num. 2. Ratio differentie inter hos duos casus patet infra num. 18.

17 Glossa Vincentij hic in ver. Dimittere, ponit celebrem distinctionem in materia simoniæ, videlicet: Quædam sunt prohibita quia simoniaca, quæ in veteri, novoque Testamento simoniaca erant in sui natura, ut vendere Sacramenta. Quædam vero sunt simoniaca, quia prohibita, quæ scilicet per Constitutionem Ecclesiæ facta sunt simoniaca, ut resignare beneficium cum pacto ut alteri conferatur, vel pactum dare post receptionem in Canonicum. Quam distinctionem sequuntur hic Hostien. Jo. Andr. Butr. Card. Imola, & alij communiter. In. oc. Host. & alij in cap. Tua nos, & in cap. fin. de simonia, eamque amplectuntur etiam Theologi fere omnes. Et quamvis illam impugnet Duran. in 4. distin. 25. quest. 5. ejus tamen objecta diluit Petr. de Palade, & post eum Turrecer. & Præpos. in cap. Latorem, 1. quest. 1. Soto lib. 9. de just. & jur. quest. 5. art. 2. & nos latissime in cap. Cum pridem, a. num. 2. usque ad num. 30. infra, de Pactis.

18 Inter hæc duo genera simoniæ constituuntur à Doctoribus duæ potissimum differentia. Altera est secundum aliquos, quia in his, quæ simoniaca sunt quia prohibita, sola voluntate simoniæ non committitur; dum tamen sit contenta suis terminis, ut concludit glossa nostra, Innocent. in cap. Tua nos, in ultima glossa, in ver. Culpabiles, de simonia. In his vero, quæ prohibita sunt quia simoniaca, sola voluntate committitur simonia mentalis, cap. Qui studet, 1. quest. 1. Quæ tamen resignationem, aut collationem beneficii non inducit, nec obligat ad beneficium dimittendum, sed satis est per penitentiam suo satisfacere Creatori, ut est text. singularis in c. fin. de simonia, ubi sic determinat Innocentius, cum quo alij transeunt. Et ibi torquentur Doctores indagantes rationem diversitatis usurarius mentalis tenetur ad restitutionem rei acceptæ ultra sortem, iuxta textum in c. Consuluit, de usuris. Simoniacus autem mentalis non tenetur, ut in d. cap. fin. Hinc etiam intelligi potest discrimen, cur resignans beneficium ea mente ut alteri conferatur; quamvis peccet, non tamen committat simoniam mentalem; & nihilominus illam committat Canonice, qui vadit ad horas principaliter ut lucraret distributiones quotidianas, ut dictum est supra num. 16. Illud enim est simoniacum quia prohibitum, ut hic, & in cap. Quæsitum, de ver. permiss. & cap. 1. eodem tit. lib. 6. hoc verò est prohibitum quia simoniacum, ut est text. in cap. Licet, & ibi notat glossa fin. infra, de parnis, Abb. in cap. Consuluit, de celebr. Missar. & in cap. Significatum, num. 8. de preben. Cæterum adverte quia primum membrum distinctionis glossæ, & Innocentij, quod in simoniis quia prohibitis sola voluntas nullam in ducat simoniam, à Doctoribus non tenetur. Imo enim sola deliberatio, & propositum inducit peccatum simoniæ mentalem quoad Deum, licet non quoad Ecclesiam, quæ non iudicat

eat de occultis, cap. Christiana, 32. quest. 5. & cap. Sicut, il. secundo, de Simonia, & ita declarat Abb. in cap. Tua nos, num. 5. eod. tit. & post eum Marian. Socin. num. 6. & Felin. num. 3. & idem Socin. in rubr. eod. tit. num. 5. & Sylvest. in ver. Simonia, num. 5. vers. Quæsitur. Nec contradicit glossa ultim. in d. cap. fin. de Simon. quia secundum Sylvestr. loquitur quantum ad forum iudiciale.

22 Altera differentia est, quia in his, quæ prohibita sunt quia simoniaca, etiam Papa potest simoniam committere, cap. Qui studet, 1. quest. 1. In his vero, quæ simoniaca sunt quia prohibita, Papa hoc crimine non involuitur, cum sit supra omne jus humanum positum, cap. Proposuit, de concess. preben. Ita distinguit glossa notabilis in d. c. Cum pridem, in ver. Illicite a pactione, infra de Pactis, Henric. Boich. in cap. 1. in princ. Ne Præl. vic. suas, Joanni. de Anan. in cap. 1. num. 7. vers. Et hic concordant opiniones, de Simonia, Felin. in cap. Ad audientiam, il. secundo, num. 3. vers. Quod autem dicta conventio, de rescript. & in hoc conveniunt unanimiter Canonice, ac Theologi fere omnes, ut testatur Turrecer. in cap. Latorem, num. 5. vers. In oppositum, 1. quest. 1. & alii quos retuli in d. c. Cum pridem, num. 6. vers. Sed his non obstantibus, & num. 17.

23 An autem vendere titulum beneficii ecclesiastici sit prohibitum quia simoniacum, an è converso, insignis est controversia, quam ad partes examino in prædicta decretali. Cum pridem, in 2. & 1. quest. à num. 30. usque ad numero 139. De anatis verò, & an illarum exactio sit simoniaca quod non tantum Hæretici, sed nonnulli etiam ex Catholicis scriptoribus ausi sunt affirmare, latissime dissero in dict. cap. 1. infra, ne Præl. vic. suas.

DE OFFICIO DELEGATI.

Cap. Quoniam.

S Y M M A R I V M.

1 Delegatus a Papa potest subdelegare, licet datus sit ex officio vel de partium consensu, vel cum clausula quod si non omnes, & num. 9.

2 Subdelegare potest de partium consensu, cui committitur negotium personaliter exequendum, nisi in duobus casibus.

3 Secus si committatur nudum ministerium.

4 Vicarius Episcopi an possit sine speciali mandato procedere in illis casibus, in quibus ex Concilio Tridentino tribuitur Episcopo facultas tanquam Sedis apostolicæ delegato.

5 Et an Episcopus possit huiusmodi facultatem Vicario suo specialiter subdelegare. Distinguitur, ut num. seq. usque in fin. Quid si Episcopo tribuatur facultas in his, quæ iure ordinario ei competeant ante Concilium, num. 6. Et quid in his, quæ Episcopo non competeant, num. 8. Et quid si Episcopus inbeatur procedere per dictionem taxativam tantum, vel solus, num. 17. 18. 23. & 40.

6 Episcopus habens facultatem etiam ut delegatus potest iure ordinario procedere in his, quæ iure ei competeant de iure communi.

7 Dicitur, etiam, ut implicativa.

10 In Vicariatum Generalem non transit facultas, quæ competit Episcopo de iure speciali.

11 Iurisdictio delegata non extenditur de persona ad personam.

12 Episcopus in causa sibi delegata non procedit ut Episcopus, sed ut Delegatus.

13 Iurisdictio delegata non transit in Capitulum Sede vacante.

14 Delegatio facta Vicario non transit in Episcopum.

15 Vicarius & Episcopi unum est Tribunal in iurisdictione ordinaria, secus in delegata.

16 Delegatus a Papa in causa sibi commissa est maior Ordinarius.

18 Vicario non potest Episcopus ex subdelegare, in quibus illustra Episcopi censetur electa, & num. 22.

19 Vicarius Episcopi an possit sine speciali commissione explicare inscripta Abbates compellere ad ledendum sacra Scriptura, ibidem.

20 Procedere contra Regulares practicantes hæreses.

21 Vicarius in Parochialibus deputare absentibus Rectoribus.

22 Regulares extra claustra legentes punire.

23 Cognoscere de obreptione, vel subreptione gratia, absolutionis, vel remissionis panæ à Sede apostolica obienta.

24 Excessus privilegiorum corrigere.

25 Tertiam partem fructuum prebendarum, & dignitatum in distributiones convertere.

26 Parochos cogere ad coadjutores sibi adiungendos, & novas Parochias erigere.

27 Visitare monasteria, & beneficia commendata, hospitalia, Confraternitates laicorum, & alia pia loca, & num. 30.

28 Exequi decretum de observandis, & evitandis in celebratione Missæ.

29 Cognoscere de obreptione, & subreptione apostolicarum dispensationum.

31 Notarius imperitus ab officio suspendere. Visitare Ecclesias exemptas, vel nullius diocesis, num. 33. & num. 39.

Claustram monasteriorum Monialium restituere, & conservare, & gubernare monasteria monialium Sedis apostolicæ immediate subiecta, numero 36.

Cognoscere de subreptione Unionum à 40. annis citra ad ecclesias iurisdictionis num. 37.

Clericos concubinarios a beneficiis administratione suspendere, & beneficiis private, num. 38.

32 Approbatum semel potest reprobari favore publica utilitatis.

34 Episcopus visitare volens Ecclesias exemptas, vel nullius diocesis exprime debet se id facerent Sedis apostolicæ delegatum.

35 Et potest eas visitare etiam per Vicarium Generalem, cum speciali iamen in scriptis facultate.

39 Vicario Episcopi an censentur subiecta monasteria regularium in Congregationem non redacta.

40 Vicarius Episcopi, & Capituli Sede vacante an possint decernere excommunicationes ad finem revelationis, & num. seq.

41 Vicarius Generalis Episcopi, & Capitulum Sede vacante

- vacante in his que pertinent ad iurisdictionem, nec competat Episcopo iure aliquo speciali continentur Episcopi appellatione.
- 42 Alii iurisdictionis contentiosa comprehenduntur sub generali commisione.
- 43 Episcopus non potest alteri quam Vicario Generali delegare facultatem decernendi excommunicationes ad finem revelationis.
- 44 Monitoria ad finem revelationis pro locis nullius diocesis petenda sunt a Sede Apostolica.
- Legati de Latere non prohibentur a Concilio excommunicationes ad finem revelationis decernere. ibidem.
- 45 Littera in forma significavit committi possunt Abbatis temporaltem, & spiritualem iurisdictionem habentibus.

QUONIAM. Subdelegare potest Delegatus Papæ, licet datus sit ex officio, vel de partium consensu, vel cum clausula Quod si non omnes, tu cum altero, &c. Idem potest contententibus partibus is, cui committitur negotium personaliter exequendum: Fallit in duobus casibus hic expressis, in quibus indultia personæ videtur electa; scilicet si commissum sit sibi nudum ministerium. Hoc dicit Joan. Andr. Bald. Bellam. Butr. Card. Anchar. Imol. Abb. Joan. de Anan. Barbata, Felin & Guidopap. Dividitur in quatuor partes principales, quæ per se patent.

1 Cum à Tridentina Synodo in quam pluribus casibus attributa sit Episcopo facultas procedendi tanquam Sedis Apostolicæ Delegato; Quæro generaliter an in dictis casibus procedere possit Vicarius generalis Episcopi sine speciali ipsius commissione, Anve Episcopus possit eadem Vicario facultatem huiusmodi specialiter subdelegare.

2 Pro solutione propositæ quæstionis observandum est, Episcopo à Concilio Tridentino multariam tribui solere iurisdictionem. Quandoque enim tribuitur illis iurisdictione in his, in quibus etiam ante Concilium Tridentinum iure ordinario facultatem habebat: & in his casibus etiam constituitur etiam Sedis Apostolicæ Delegatus, potest tamen ut ordinarius cognoscere, & videtur potius excitata iurisdictione prius competens, quam nova concessa, l. Sapè, & l. seg. ff. De offic. Presid. c. Licet in corrigendis, ubi Felin. num. 1. infra, de offic. ordinari. Etenim illa dicitio, etiam, implicat Episcopum cognoscere posse etiam iure ordinario l. Conventicula, c. De Episc. & cler. l. Etiam, ff. De verb. significat. Clem. Religiosus, & ibi Card. in l. notab. supra eodem, unde Vicarius poterit hos actus explicare, quippe qui vices gerit Episcopi, ut in rubr. de offic. Vicarij.

3 Quandoque & secundò Episcopus constituitur delegatus in casibus, in quibus iure ordinario ante Concilium non habebat facultatem: & in his potest quidem facultatem sibi attributam specialiter concedere Vicario suo, quia Delegatus à Principe subdelegat, ut hic patet, & in l. A iudice, c. De iudicij, sed per generalem Vicarij constitutionem non censetur in eum translata facultas, quæ competit Episcopo de iure speciali, & tanquam Delegato, ut cap. fin.

cum ibi notat de offic. vic. lib. 6. Franc. in cap. Non putamus, num. 4. ver. Delegatio tamen, de consuetudine lib. 6. Dec. in cap. Quoniam Abbas, num. 19. & 20. supra eod. Doctores in 11 Clem. 2. de rescript. In iurisdictione enim delegata non fit extensio de persona ad personam, cap. Edocti, ubi glof. ultim. de rescript. Feder. de Sen. conf. 163. Super invocatione, num. 2. vers. Ad primum, nec in causa delegata Episcopus procedit ut Episcopus, sed ut Delegatus. Dec. post Guillem. de Cuneo quem citat in dict. cap. Quoniam Abbas, & ante cum Alex. in l. Et quis, ad fin. ff. De iurisdic. omni. iud. unde iurisdictione delegata nec transit in Capitulum Sede vacante, Dec. in cap. Eantte, ubi in specie Felin. num. 17. de rescript. & in cap. Cum olim, ubi Abb. in 5. quest. de maior. & obed. Federic. de Sen. conf. 130. Factum talem est, Quædam domus: circa finem, ubi allegat Archid. & idem Feder. conf. 30. An Capitulum Sede vacante. Dec. in dicto cap. Quoniam Abbas, num. 20. Quod adeo verum est, ut non solum in causa Episcopo delegata non possit vicarius procedere, sed nec in casu converso possit procedere Episcopus in causa ejus vicario Delegata, ut notat DD. in d. Clem. 2. presertim Cardin. num. 10. Anchar. col. 1. & Imol. num. 14. de rescript. Franc. in cap. Dilecti, il secondo, quest. 5. de appellat. & in d. cap. Non putamus, num. 4. vers. Sicut i contra dicitur, quod Delegatio facta Vicario non transit ad Episcopum, de consuetudine lib. 6. Quod tamen limitat ut ibi per eum. Nec refert quod Episcopi, & Vicarij unum, & idem sit Tribunal, seu Consistorium cap. Romana, in prim. de appell. lib. 6. & notant in dicta Clem. 2. Card. num. 10. & Imola num. 14. quoniam id vendicat sibi locum in iurisdictione ordinaria, non in delegata, & vicarius causam sibi delegatam non cognoscit ut Vicarius Episcopi, sed ut Delegatus Papæ Guil. de Cuneo in l. Et si Prator. ff. De off. eius Dec. loco citato. Delegatus autem in causa sibi per Papam commissa est major ordinario cap. Sane, & ibi dixi in 2. notab. supra eodem, Federic. de Senis, conf. 216. Dominus Federico, num. 2. vers. Cum igitur hic Delegatus.

16 Aliquando, & tertio Episcopus jubetur aliqua explicare per dictionem taxativam tantum vel solus, aut cum alia adjectione, quæ specialem Episcopi personam designando ceteros excludat, & eodem modo Vicarius ceteri debet exclusus, quia cum indultia personæ censetur electa, non poterit Episcopus negotium alteri demandare, ut est text. hic in §. Is autem, vers. Propter quam, & notat glof. in verb. Inquisitionem, quæ communiter approbatur, in l. in l. a iudice num. 11. in 5. limitat. C. De iudic. facit text. in l. Inter artifices, ff. De solut.

17 Ex his inferitur ad solutionem infrascriptorum dubiorum.

18 Et primo, An Vicarius Episcopi possit compellere Abbates negligentes, ut in eorum monasteriis habeant lectionem sacre Scripturæ, sicut Episcopus tanquam Delegatus Sedis Apostolicæ hoc potest ex Concil. Trid. sess. 5 cap. 1. & videtur respondendum non posse nisi ex speciali delegatione juxta regulam hujus textus, quia ante Concilium Episcopus iure ordinario hanc facultatem non habebat, nisi quoad subditos, cap. 2. de magist. ubi glof. in verb. liceat, & propterea Concilium in dicto c. 1. non ponit dictionem implicativam etiam, sed simpliciter dicit, In hoc ut Sedis Apostolicæ Delegatus.

20 Secundò, An possit Vicarius concedere licentiam regularibus predicare volentibus, & contra predicantes hereses procedere, etiam si exemptione muniantur, sicut potest Episcopus ex c. 2. sess. 5. & videtur posse, quia hæc facultas iure ordinario Episcopo competebar ante Concilium, cap. Excommunicamus, il primo, §. Qui vero, de heret. Sed contra Prædicantem exemptionem non videtur posse procedere, nisi specialiter delegetur ad hunc effectum, quia contra exemptos iure ordinario Episcopus non habet iurisdictionem, cap. Sicut nobis, vers. Nisi à iurisdictione tua exempti sint, de supplen. neglig. Prælat. cum concordant. Quod clare indicant verba illa Concilii. Etiam Prædicator ipse generali, vel speciali privilegio exemptum se esse prætenderet, quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus procedat. Ponderando dictionem illam restitutivam, quo casu, quæ ostendit tunc solum Episcopo utendum esse auctoritate delegata, cum procedit contra exemptos, ad notata per Anchar. conf. 376. ex serien. 3. vers. Tertio, cum similibus, & per Cravettam conf. 98. Nobilit. & Potens, num. 5. & 6.

21 Tertio, An facultas deputandi idoneos Vicarios in Parochialibus, à quarum residentia Rectores sunt à Sede Apostolica dispensati, Episcopo competens ex cap. 2. sess. 6. transeat in ejus Vicarium Generalem. Et videtur distinguendum, nam aut agitur de non exemptis: & videtur transire (nam iure ordinario hæc Vicariorum deputatio spectabat ad Episcopum ante Concilium, cap. Cum exeo, §. Porro de elect. lib. 6.) aut agitur de privilegiatis, & exemptis: & non videtur transire sine speciali delegatione, quia eo casu Concilium jubet Episcopum procedere Apostolica auctoritate, ut patet ibi, tanquam in hac parte à Sede Apostolica delegatorum: non enim voluit privilegia exemptorum violare, ex his, quæ notat Abb. in c. Grave, num. 1. & infra de offic. ordinari. & dixi in cap. Tuarum, num. 31. & 33. de privileg.

22 Quarto, An transferatur in Vicarium Generalem facultas puniendi Regulares privilegiatos extra claustra degentes, quam habet Episcopus ex c. 3. sess. 6. ut Delegatus Apostolicæ Sedis: & non videtur transferri nisi per specialem delegationem, cum iure ordinario crearet Episcopus hæc potestatem, nisi quoad non exemptos, cap. Quanto, & cap. Licet, infra, de off. ordinari. & Concilium non utatur dictione implicativa, etiam, sed tantum dicat tanquam super hoc à Sede Apostolica delegato.

23 Quintò, An Vicarius possit cognoscere de obreptione, vel subreptione gratiæ à Sede Apostolica obtentæ, sicut potest Episcopus juxta cap. 5. sess. 13. Hæc facultas prius Episcopo non competebar, sed per specialem delegationem, ut per se ipsum tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus cognoscit: & ideo non solum transit in Vicarium Generalem, sed nec specialiter eidem demandari posse videtur. Illa enim verba per se

ipsum, demonstrant ceteri electam indultiam personæ, & causam non esse delegabilem, ut per Felin. hic in §. Is autem num. 3. & filius dictum est supra in tertio membro, num. 17.

24 Sextò, An auctoritas concessa Episcopo per cap. 4. sess. 14. cognoscenti de excess. privileg. transfundatur in Vicarium? Non videtur transfundi per generalem commisionem: posse tamen et specialiter ab Episcopo delegari juxta regulam hujus cap. Constituitur enim ibi Episcopus delegatus Papæ in his, quæ non poterat ante Concilium explicare cap. Irrefragabili, infra de off. Ordinari. sed non per verba de notantia electam esse indultiam personæ, ut patet ibi, tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ Delegati.

25 Septimò, An possit Vicarius, quæ Episcopo etiam tanquam Sedis Apostolicæ Delegato committuntur in cap. 3. sess. 21. & in cap. 3. sess. 22. & videtur distinguendum, nam aut agitur de Capitulis exemptis, & non potest, quia hæc facultas ante Concilium Episcopis non competebar, & ideo opus est speciali delegatione ut hic. Aut agitur de Capitulis non exemptis: & potest, quia Episcopi hanc potestatem habebant de iure communi quoad Capitula illis iure ordinario subiecta. Ideoque Concilium hoc loco utitur dictione illa, etiam quæ innuit Episcopum aliquid debere procedere iure delegato, id est respectu exemptionum, quibus utrobique in fin. dictorum capp. Sancta Synodus derogavit: sed tamen posse etiam aliquando procedere iure ordinario, quod verificari non potest nisi in non exemptis.

26 Octavò, An Vicarius possit quæ Episcopo simili modo committuntur, cap. 4. sess. 21. in prim. Et videtur posse propter illam dictionem etiam, quæ, ut dictum est supra, est implicativa iurisdictionis ordinariæ, nisi tamen obstant provisiones, derogationes, vel suspensiones, quibus ibi derogatur. Eo enim casu, quia sublata esset facultas erigendi novas Parochias Episcopo competens de iure communi, juxta c. Ad audentiam, il primo, de eccl. edificand. non possit Episcopus procedere nisi iure delegato: ideoque talis facultas Vicario non compereret absque speciali subdelegatione.

27 Nonò, An Episcopus per suum Vicarium Generalem possit visitare Abbatis, & alia beneficia exempta, ut in cap. 8. sess. 21. Hoc decretum loquitur de beneficiis quibuslibet commendatis tam exemptis, quam non exemptis, ut probat verba illa, etiam exempta, & propterea tribuit Episcopis ius visitandi etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, nempe quia quoad beneficia illis iure ordinario subiecta noluit eos arctare ad procedendum auctoritate delegata, sed tantum quoad exempta. Ex quo inferitur, ut Vicarius respectu exemptorum non possit uti facultate illius decreti, nisi etiam Episcopo specialiter delegetur, juxta regulam hujus. c. Sicut potest quoad non exempta. Ideoque sacra Congregatio jam censuit, si Episcopus velit visitare ex cap. 4. sess. 6. debere id personaliter agere, scilicet si ex alio Concilii Decretis, cum id per suum Generalem Vicarium agere possit, aut visitatorem; si modo legitime impeditus fuerit; ut permittum est sess. 24. cap. 3. etiam si de visitandis exemptis ageretur iuxta cap. 8. sess. 22.

cum dict. cap. 3. exemptiones tollat.

28 Decimo, An exequi possit Vicarius, quæ Episcopo injunguntur in decreto de observandis, & evitandis in celebratione Missæ in fin. sess. 22. & videtur eodem modo distinguendum inter exemptos, & non exemptos: nam Concilium ibi loquitur tam de secularibus, quam de regularibus; & sultulit in sine exemptiones, ac privilegia. Unde dum jubet Episcopo procedere in his, quæ ad Missæ Sacrificia pertinent, pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam ut Delegatus Sedis Apostolicæ satis inruit, eos respectu secularium, & non exemptorum posse jure ordinario procedere, respectu verò aliorum uti debere delegata auctoritate, quæ Vicario Episcopi non competit nisi de speciali mandato ex regula hujus cap.

29 Undecimo, An possit cognoscere Vicarius de obreptione, & subreptione Apostolicarum dispensationum, quemadmodum potest Episcopus ex cap. 5. sess. 22. & videtur non posse sine speciali delegatione, quia Episcopus hanc cognoscendi facultatem jure ordinario non habebat, ut dixi in cap. Si quis, num. 16. 21. & 26. infra de consensu. uti. vel inuit. Ideoque Concilium hoc loco non utitur dictione etiam, sed simpliciter ait, ab eisdem tanquam Delegatis Apostolicis.

30 Duo decimo, An possit Episcopus visitare per Vicarium Confraternitates ex cap. 8. sess. 22. Et videtur posse, juxta distinctionem superius positam in nono dubio: nam hoc decretum tribuit facultatem Episcopo etiam tanquam Sedis Apostolicæ Delegato visitandi Confraternitates, Hospitalia, & loca pia, etiam si prædictorum locorum cura ad laicos pertinet, atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita.

31 Decimotertio, An Vicarius possit scrutari sufficientiam Notariorum, sicut potest Episcopus ex cap. 10. sess. 22. Et videtur posse, quia jure ordinario poterat id Episcopus ante Concilium, quod innuitur ex illa dictione, etiam, & patet ex notatis per Bart. & Bald. in l. sed & reprobari in princip. ff. De excusator. ubi dicunt favore publicæ utilitatis approbatum semel posse reprobari: & refert ibi Bart. n. 2. ab Archiepiscopo Capuano fuisse ex auctoritate omnes, qui Doctoris insignia adepti, sed minus quam decebat eruditi Capuam reveri fuerant.

32 Decimoquarto, An possit Episcopus per Vicarium exercere, quæ statuta sunt in c. 8. sess. 7. & in c. 9. & 10. sess. 24. Hoc loco observanda est differentia, qua Concilium utitur in his decretis: nam in c. 8. sess. 7. & in c. 10. sess. 24. loquitur implicative per dictionem, etiam. At in c. 9. simpliciter loquitur de Episcopo tanquam Sedis Apostolicæ Delegato, quod idcirco factum est, quia in c. 8. tribuitur Episcopo jure visitandi Ecclesias etiam exemptas; & in cap. 10. disponitur, ut Episcopi jus & potestatem habeant procedendi in his, quæ ad visitationem, & morum correctionem subditorum suorum spectant, non obstantibus exemptionibus; itaque in his duobus decretis Concilium promiscue loquitur tam de exemptis, quam de non exemptis. Unde non mirum si utatur oratione implicative, etiam tanquam Sedis Apostolicæ Delegati: nam quoad Ecclesiam, & personas sibi subjectas Episcopus uti poterit au-

toritate ordinaria, quæ etiam transfunditur in generalem Vicarium secundum ea, quæ dicta sunt supra, in primo membrum. 6. In exemptis verò delegata duntaxat, quæ Vicario non competit ex generali commissione; potest tamen ei specialiter subdelegari, ut in princ. hujus cap. At verò in cap. 9. sess. 24. non agitur nisi de jure visitandi Ecclesias nullius diocesis, quod ante Concilium Episcopo non competebar, ita ut propterea mirum non sit, si Concilium velit Episcopum procedere simpliciter tanquam Sedis Apostolicæ Delegatum. Unde etiam factum est, ut S. Congregatio declaraverit Episcopum Ecclesias exemptas, vel nullius diocesis visitare volentem ex primere debere, scilicet facere uti Delegatum Sedis Apostolicæ, & possellas visitare etiam per suum generalem Vicarium, sed opus esse speciali in scriptis facultate.

33 Decimoquinto, An Vicarius habeat auctoritatem circa clausuram Monialium Episcopo subiectarum, sicut habet Episcopus ex cap. 5. sess. 25. de regul. & cap. 9. Decreto cap. 5. aperte approbatur distinctio superius proposita: nam præcipitur Episcopis, ut in Monasteriis sibi subiectis ordinaria, in aliis verò, id est, in exemptis, Sedis Apostolicæ auctoritate procedant. Idemque prius ita fuerat Bonifacius VIII. in Decretali Periculoso, §. ult. de stat. Regular. lib. 6. à Concilio innovata. Quo fit, ut quoad non exempta idem jus competat Vicario generali Episcopi, quo verò ad alia non item, nisi ei ab Episcopo specialiter committatur juxta regulam hujus text. At in dicto cap. 9. quia subijciuntur Episcopo Monasteria Sedi Apostolicæ immediate subiecta, quæ prius illi non suberant, jubetur Episcopus simpliciter procedere tanquam Delegatus: unde fit, ut absque speciali commissione hoc jus in Vicarium generalem non transeat, juxta superius dict. in 2. memb. n. 8.

34 Decimo sexto, An Vicarius possit cognoscere de subreptione unionum ad Ecclesias juris patronatus, quemadmodum potest Episcopus ex cap. 9. sess. 25. vers. Quæ verò. Et videtur non posse, nisi ad hoc sit specialiter delegatus, cum hanc facultatem Episcopus non habeat jure ordinario Clem. Ne Romani, de elect. & propterea Concilium tribuat Episcopo hanc facultatem simpliciter tanquam Delegato Sedis Apostolicæ absque particula, etiam.

35 Decimo septimo, An facultas concessa Episcopo in cap. 14. sess. 25. etiam uti Delegato Sedis Apostolicæ, ut possit clericos concubinarios à beneficiis administracione suspendere, & beneficiis privare, transeat in Vicarium: videtur transire quoad non exemptos, quia & jure ordinario poterat Episcopus in concubinarios animadvertere, toto titulo de cohabitatione cler. & mulier. quoad exemptos verò opus esse speciali subdelegatione secundum regulam, de qua hic. Idcirco enim hoc loco Concilium utitur dictione implicative juxta propositam distinctionem.

36 Decimo octavo, alius omittis, An Vicario censetur subiecta monasteria, quæ in c. 20. sess. 25. de regul. subijciuntur Episcopo tanquam Sedis Apostolicæ Delegato, quando infra præscriptum tempus se in Congregationem redigere neglexerint? Videtur respondendum non censeri sub-

sta, quia cum hæc facultas prius Episcopo de jure communi non competeret obstantibus scilicet exemptionibus, ut c. Si quis, vers. Nisi à jurisdictione, supra de neglig. Prælat. cap. Cum tempore, inf. de arbit. & cap. Cum olim, in secundo, de privileg. non censetur translata in Vicarium absque speciali mandato ex prædictis.

37 Ulterius QUARTO, An excommunicationes, ad finem revelationis pro rebus substractis, vel deperditis, de quibus in cap. 3. sess. 25. concedere possit Vicarius generalis Episcopi, si hanc facultatem specialiter Episcopus non delegavit: & an Vicarius Capituli Sede Vacante possit eadem excommunicationes decernere.

Alia sacra Congregatio in una Ebores. censuræ Vicarium Generale Episcopi posse concedere monitoriales ad finem revelationis. In alia Senen. Congregatio censuit posse, si hanc facultatem Episcopus specialiter delegavit, sed postea propositis præscriptis dubiis in Congregatione generali, cui interfuerunt Cardinales Gesualdus, Palavicinus, Senonensis, Montanus, Albanus, S. Sixti, & Carafa die 10. Februarii 1583. Congregatio nihil decrevit: sententia enim fuerunt inter se discrepantes. Tres enim Palavicinus, Senonensis, & Carafa partem affirmativam defenderunt dicentes nihil offere negatvam illam positam in decreto Concilii, nemine proferus, quandoquidem intelligi debet ad excludendos inferiores Episcopo, & appellatione Episcopi in his, quæ pertinent ad jurisdictionem, nec competunt Episcopo iure ad quo speciali, continentur Vicarius Generalis Episcopi, & Capitulum Sede Vacante, & dum Concilium id committit arbitrio, & conscientia Episcopi, id innuere videtur ne Episcopi aliqua Magistratus, vel Principum secularium auctoritate adducantur ad id concedendum. Montanus verò censuit non posse per ea verba Concilii, nemine proferus, & per alia, arbitrio, & conscientia Episcopi: unde videtur electa industria personæ, nihilominus credidit posse per speciale mandatum Vicario delegari. Albanus per geminam negationem, & exceptionem à nemine proferus, præterquam, & c. negavit omnino hujusmodi facultatem posse delegari, tum etiam propter eam dictionem, ipse, quæ est dictio personalissima, & demonstrativa ad oculum. Demum quia committitur arbitrio, & conscientia ipsius Episcopi. Quam sententiam S. Sixtus lequutus est. Postremo Gesualdus ait etiam si ante Concilium hujusmodi facultas competere etiam Vicariis, tamen post Concilium effecta est Episcopalis. Unde necessarium videtur speciale mandatum tam Episcopi ad Vicarium, quam Capituli ad Vicarium Capituli. Fuit præterea additum agi de impossibili, quia Episcopus in hujusmodi causis semper erit occupatus, ideo agendum cum Sanctissimo, qui die 27. Februarii 1583. respondit ad utrumque dubium, nimirum posse Vicarium tum Episcopi, tum Capituli concedere litteras monitoriales ad finem revelationis pro rebus deperditis. Addit Sanctissimus rationem, quia hic est actus jurisdictionis contentiose, quæ comprehenditur sub generali commissione.

38 Verum cum postea dubitatum fuerit, An

liceat Episcopo alteri, quam Generali Vicario hujusmodi facultatem specialiter delegare, stante cap. 3. sess. 25. die 8. Februarii 1590. sacra Congregatio censuit non licere.

39 Rursus orta dubitatione an monitoria ad finem revelationis decernere spectet ad Archiepresbyterum nullius diocesis exemptum, an verò ad vicinorem Episcopum? responsum est neutrum spectare, sed hujusmodi monitoria petenda esse à Sede Apostolica. Idemque responsum de Abbatibus habentibus Episcopalem jurisdictionem licet verba dicti cap. 3. à nemine proferus præterquam ab Episcopo decernantur, non excludant Legatos de Latere, ut sacra Congregatio censuit.

40 Verumtamen cum esse et quæsitum an expeditiones, quæ significavit appellatur, possent committi Abbatibus temporalem, & spirituales jurisdictionem in loco habentibus: S. Congregatio censuit posse.

DE OFFICIO, & Potestate Iudicis Delegati.

- Cap. Cum in jure.
- S V M M A R I V M.
- 1 Delegatus quis non creditur nisi delegatio nem probet.
 - 2 Delegatus Papæ in suis litteris dicit, nostris, seu veris Apostolicis parere mandatis, & cur.
 - 3 Delegatus potest præcipere Ordinario, ut exequatur factum suum.
 - 4 Delegatus non tenetur Ordinarius silem adhibere, nec eius mandata obtemperare, nisi ille suam delegationem probet.
 - 5 Hæc regula ampliatum tredicim modis, ut num. 7. usque ad num. 44. Et declarat in duobus modis, à d. num. 44. usque in fin.
 - 6 Delegatus quis non presumitur licet presomatus bonus.
 - 7 Bonus quislibet presumitur ibid.
 - 8 Fallit in quinque casibus, & præsertim cum agitur de præiudicio alterius.
 - 9 Delegatus Principis probari non potest nisi per litteras delegationis, & num. 35.
 - 10 Mandatum Principis non probatur nisi per scripturam.
 - 11 Delegatus probari debet per mandatum originale.
 - 12 Vel per exemplum ab originali solemniter sumptum.
 - 13 Instrumenti registratio facta in actis partibus præsentibus, & non contradicentibus probat originale.
 - 14 Secus si solus Notarius exemplaverit originale instrumentum reducendo illius tenorem ad acta, num. 13.
 - 15 Presens in iudicio, & non contradicens his, quæ aguntur in suo præiudicium, censetur consentire.
 - 16 Instrumenta cum producuntur sola prædicta est de actis, & non tenentur.
 - 17 Delegatus si ciet asserendo se Delegatum, non tenet.